

FÖRVETET

Länsstyrelsen i Jönköpings län • Nummer 1 • Februari 2012

Betesmarker under
ständig förändring

Ung & Grön – en satsning på
unga entreprenörer

SAM
Internet

I år är det SAM Internet som
gäller! Information och hjälp
för din ansökan

I detta nummer av Förvetet

Mellandagsfunderingar	3
Ung & Grön – en satsning på unga entreprenörer	4
Landsbygdsministern besökte mjölkgård i Ryssby	6
Effektiv näring	7
Ängs- och betesmarker på Internet	8
Inspiration och kreativitet	10
Våtmark Hofs gård, Värnamo	12
Betesmarker under ständig förändring	14
Äldre tiders köksväxter	17
Kurser i "Praktisk byggnadsvård" planeras under våren	20
Klimatsmart ger klirr i kassan – från globen till gården	21
Tävling	22
I år är det SAM Internet som gäller!	24
Det finns hjälp att få när du ska göra din ansökan i SAM Internet	25
SAM Internet: Mina sidor	27

Förvetet ges ut av Länsstyrelsen i Jönköpings län

Utgivningsplan 2012

Nummer 1 - 3 februari, nummer 2 - 11 maj, nummer 3 - 21 september, nummer 4 - 7 december

Upplaga

5 200 exemplar

Tryckeri

Åtta 45 Tryckeri AB, 2011

Ansvarig utgivare

Lars Sandberg

Layout

Jenny Gustafsson

Foto

Länsstyrelsen i Jönköpings län (om inget annat anges)

Framsidesbild

Smålandsbilder

Webbadress

www.lansstyrelsen.se/jonkoping

miljöDIPLOMERAD
av Jönköpings Kommun

Mellandagsfunderingar

Text: Lars Sandberg, telefon 036-39 52 23, e-post lars.sandberg@lansstyrelsen.se

Ledaren till årets första nummer av Förvetet skriver jag tidigare än vanligt, redan den allra första arbetsdagen i januari. Vi ska nämligen åka på familjens årliga fjällsemester om en vecka. Jo, vi är väl medvetna om att det kan vara riktigt kallt i de svenska fjällen så tidigt på året men vi vill inte upprepa fjolårets erfarenheter i samband med påsklovet som vi tillbringade i bitvis snöfria skidbackar i Idre. Hellre mycket snö och många minus än nästan ingen snö och vårtemperaturer. Jag tillhör den skara som önskar sig riktig vinter även här i Småland men hittills har det bara varit några dagar med lite vitt på marken. Jag vet många skogsägare som delar min önskan, kyla och tjäle ger helt andra möjligheter till avverkning och gallring utan djupa körskador i markerna som resultat.

Dagarna innan jul kunde vi i en av de stora lantbrukstidningarna läsa att det stjäls uppemot 600 000 julgranar varje år i Sverige. Dessa granar motsvarar ett beräknat framtida virkesvärde på 300 miljoner kronor. Dessutom förstörs planteringarna av de luckor i beståndet som uppstår.

En annan tråkighet är de dieselstölder som många lantbrukare drabbas av. I bekantskapskretsen finns det flera

lantbrukare som råkat ut för detta både i form av slangning ur traktorernas tankar och ur farmartanken på gården. Inte nog med att man drabbas av stölden, man drabbas också känslomässigt av att någon eller några smugit omkring på gården bland byggnader och maskiner. Detta skapar en olustkänsla som kan sitta i länge, inte minst hos barn. Även på landsbygden är grannsamverkan värdefullt.

I år är sista dag för SAM-ansökan den 29 mars. Sök via SAM Internet! Du säkerställer en snabb handläggning av din ansökan och vi får en effektiv administration. Ta del av information och utbildningar! Håll koll i din brevlåda och på www.lansstyrelsen.se/jonkoping.

Trevlig läsning!

Ung & Grön

– en satsning på unga entreprenörer

Detta pilotprojekt riktar sig till ungdomar mellan 18 och 36 år som vill arbeta inom den gröna sektorn. 15 månader efter start har projektet rönt stora framgångar och bland annat belönats med pris på Landsbyggsalan.

Text: Petra Svensson, Projektledare Ung och Grön (Lantbrukarnas Riksförbund), telefon 036-34 62 09, e-post petra.svensson@lrf.se

Satsningen har varit igång i cirka 15 månader och finansieringen av projektet står Jordbruksverket, LRF och landsbygdsprogrammet.

Vi vänder oss till fem olika kategorier inom projektet: de som vill starta upp ett företag, de som vill vidareutveckla ett befintligt företag, anställda kompetensutbildning inom näringen, ägarskiften samt en företagsbank, en framtida mötesplats för köpare och säljare inom den gröna sektorn.

Satsningen är i full gång och olika aktiviteter inom de olika kategorierna har utförts.

Kurser

Vi har haft två ”Starta eget – kurser” med 17 deltagare, varav 9 redan har startat upp ett eget företag.

För befintliga företagare har det genomförts Ekonomikurs med fokus på att använda sin balans- och resultatrapport som verktyg under hela sitt verksamhetsår. Under våren 2012 kommer det även att anordnas ledarskapsutbild-

ningar för företagare. Dessutom har anställda inom mjölkproduktion erbjudits kompetensutbildning inom Lean produktion. Senare kommer även kurser inom avel och semin att anordnas.

Ägarskifte

När det gäller ägarskifte, har det under hösten anordnats fem ägarskifteskvällar runt om i länet, där LRF har samarbetat med Internationella Handelshögskolan i Jönköping och LRF Konsult. Detta har varit mycket populärt, runt 250 personer har varit på dessa träffar.

Under ägarskifteskvällarna pratar vi om hur viktiga de mjuka frågorna är vid ett ägarskifte, men även ekonomi och juridikfrågor tas upp. Framförallt tror jag det är viktigt att man hittar nya former och arenor för ägarskiften inom näringen. Det är en mycket kapitalkrävande bransch som är svår att komma in i om man inte har en gård att ta över. På sikt hoppas vi att Företagsbanken ska hjälpa säljare och köpare att hitta varandra på ett smidigare sätt.

Linnea Gustafsson och August Henrysson ute och arbetar på potatisodlingen.

Ett gott exempel

Ett par som startat upp ett företag inom projektet är Linnea Gustafsson och August Henrysson, som började med att odla potatis på ett halvt hektar på Linneas föräldragård och sälja till bekanta hemma på gården. Under hösten har företaget ökat sin försäljning genom att sälja 8 ton potatis till Konsum i Eksjö.

Ullbaggervinnare

Den 9 november fick projektet en Ullbagger vid Landsbygdsgalan i Blå hallen med följande motivering: ”Projektet verkar för att få unga att våga satsa och är en hjälp för att ta dem förbi de hinder som finns på vägen till eget företagande. En modell för hela landet.”

Det är fantastiskt roligt att de har

uppmärksammat projektet, som nu går in i en andra fas från pilot till nationellt i och med att LRF Sydost startar upp ett likadant projekt. ■

De fem olika kategorier inom projektet:

- starta upp ett företag
- vidareutveckla ett befintligt företag
- anställas kompetensutbildning inom näringen
- ägarskiften
- företagsbank, en framtida mötesplats för köpare och säljare inom den gröna sektorn.

Landsbygdsministern besökte mjölgård i Ryssby

Måndagen den 12 december ägnade landsbygdsminister Eskil Erlandsson åt besök i Jönköpings län. När mjölkinvägningen på de flesta håll i landet minskar intresserar sig landsbygdsministern naturligtvis för det projekt som framgångsrikt pågår för att öka mjölkproduktionen i Jönköpings län.

Text: Christer Frennberg, telefon 036-39 52 41, e-post christer.frennberg@lansstyrelsen.se

Mer Mjolk

Vid ett besök på Ryssby utanför Nässjö i den nybyggda ladugården hos Hans Ahlström och Eva Ek informerade sig ministern bland annat om projektet ”Mer Mjolk i Jönköpings län”. Projektet drivs av LRF och Svensk Mjolk med stöd från landsbygdsprogrammet.

Projektet är en satsning under en treårsperiod för att öka mjölkproduktionen i Jönköpings län. Målet med projektet är att skapa bättre lönsamhet samt öka konkurrenskraften hos mjölkproducenterna. Målen ska nås genom kompetensutveckling inom alla områden på gården; avel, djurhälsa, teknik, bygg, foder, ekonomi och företagsledning.

Positiv minister

Runt om i länet pågår investeringar i nya och ombyggda ladugårdar så man kan med fog säga att intresset för mjölkproduktion är påtagligt i Jönköpings län. Landsbygdsministern tycker att det är oerhört glädjande att tillväx-

Landsbygdsministern verkade hemtam bland korna i ladugården på Ryssby.

ten inom mjölken ökar. Satsningen i Jönköpings län är framgångsrik och den har redan börjat sprida sig till andra delar av landet. Eskil Erlandsson tror att erfarenheterna från projektet i Jönköpings län kan gynna mjölkbönderna runt om i hela Sverige i framtiden. Det pågår redan ett dussintal liknande projekt på olika håll.

Generationsväxling

Vid besöket på Ryssby fick landsbygdsministern en genomgång av gårdens förutsättningar och vad som ledde fram till beslutet att investera i en ny ladugård. Som på så många andra gårdar i länet bedrevs mjölkproduktionen på Ryssby av den äldre generationen i

flera ladugårdar med uppbundna djur. Valet stod också som så många gånger mellan att investera och bygga nytt eller att avveckla. På Ryssby valde man den första vägen. I den generationsväxling som nu pågår finns fortfarande Evas föräldrar Karin och Lars-Olof Ek med i arbetet. ■

Effektiv näring

I vår deltar flera av länets kommuner i Jordbruksverkets tillsynskampanj Effektiv näring, som har fokus på hanteringen av stallgödsel. Målet är att lantbrukarna ska bli ännu bättre på att följa upp sin egen verksamhet och vidta de åtgärder som behövs för att minska risken för att växtnäring hamnar i sjöar och vattendrag.

Text: Thordis Samuelsson, telefon 036-39 51 94, e-post thordis.samuelsson@lansstyrelsen.se

I Miljöbalkens kapitel 2 finns allmänna hänsynsregler som säger att man måste känna till vilka risker sin verksamhet har för människor och miljö. Utifrån dessa kunskaper ska man planera och kontrollera sin verksamhet. Man ska, inom rimlighetens gräns, göra det som behövs för att minska eller ta bort riskerna. För att få det hela hanterbart är Miljöbalkens bestämmelser konkretiserade i förordningar och föreskrifter.

Planering och kontroll kräver en del dokumentation. I vissa fall ska dokumentationen kunna visas upp för tillsynsmyndighet, EU-kontrollant eller certifieringsorgan. En rätt utförd

dokumentation kan man faktiskt vara till nytta för dig själv. Vem kommer exakt ihåg vilka skiften som fick stallgödsel föregående vår, sommar eller

höst? Vilka skiften fick kalk sist det kalkades? Att lägga onödigt mycket stallgödsel på ett ställe och för lite på ett annat kan resultera i både växtnärlingsläckage och skördeförluster.

Den kommande tillsynskampanjen syftar till att få en god tillämpning av lagstiftningen och på så sätt bidra till att minska växtnärlingsförlusterna från jordbruket. Kampanjen härstammar från ett regeringsuppdrag där Jordbruksverket har fått i uppgift att på olika sätt stärka och effektivisera kommunernas tillsyn och lantbrukarnas egenkontroll vad gäller växtnärling. Regeringsuppdraget är i sin tur en del i Sveriges åtagandena i aktionsplanen för Östersjön (BSAP).

De kommuner i länet som deltar i

kampanjen är Habo, Mullsjö, Jönköping, Tranås, Aneby, Eksjö, Nässjö och Sävsjö. Detta hindrar förstås inte att även övriga kommuner kan använda samma arbetssätt.

Vid tillsynsbesöket fokuserar man på beräkning av lagringsutrymmenas storlek för stallgödseln och hur man planerar spridningen så den kan göras vid bästa tidpunkt och i rätt mängd. Tanken är att försöka få in ett mer systematiskt tänkande när det gäller planering och kontroll av den egna verksamheten. Kampanjen pågår under våren 2012. ■

Ängs- och betesmarker på Internet

Vill du veta mer om länets ängar och betesmarker? Vill du veta var i din omgivning det finns fina ängs- och betesmarker? Eller var kattfoten växer? Vilka marker som har ängslador eller bara var du kan sitta i skuggan under en stor ek?

Text: Lone Möller, telefon 036-39 52 06, e-post lone.moller@lansstyrelsen.se

Landets ängar och betesmarker har inventerats i flera omgångar, både i slutet av 1980-talet och i början av 2000-talet. Dessa marker, på totalt 270 000 hektar, finns sedan tidigare tillgängliga via Internet.

Under 2009 och åren därefter fortsatte inventeringen av nya marker, framför allt betesmarker som fått särskilda värden på senare år, men resultatet har hittills varit dolt i jordbruksverkets gömmor. Nu äntligen finns även

resultatet från de senaste årens inventeringar av blommor, gräs och vedväxter i länets ängs- och betesmarker via databasen TUVa.

Den här inventeringen har inget att göra med blockinventeringen eller trädräkningsområden. I stället är det en kartläggning av landets fina ängar och betesmarker som är värda att bevaras och naturligtvis även att besöka. Myndigheter kan använda TUVa för att hitta användbar information vid fysisk planering eller uppföljning och markägare kan till exempel finna värdefulla men igenväxta marker som kan restaureras.

Så här söker du i TUVa

Sök upp TUVa på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se/tuva. Databasen hittar du under fliken för "Självservice (e-tjänster)". Där finns många sökvägar. Lättast är att söka inom ett visst område. Gå i så fall in på Län, kommun eller församling. Du kan även söka på din fastighets namn under rubriken Inventerad mark.

Om du vill ha mer tips om hur du söker i TUVa så har Jordbruksverket en liten broschyr om TUVa som heter "Ängs- och betesmarker på Internet", artikelnummer OVR126. Den kan du ladda ner eller beställa från jordbruksverket. Du kan även beställa den hos oss på Länsstyrelsen. ■

Inspiration och kreativitet

Vad är egentligen möjligt? Tar vi oss tid att stanna upp för att tänka nytt? Vågar vi tänka fritt eller känns det tryggast att hålla sig till invanda tankemönster? Inspiration och kreativitet var det genomgående temat för två helt olika träffar.

Text: Monika Gustafsson, telefon 036-39 51 98, e-post monika.y.gustafsson@lansstyrelsen.se

Det finns ett ömsesidigt beroende mellan stad och land. Det är på landsbygden som till exempel mat och förnybar energi produceras, medan flertalet av konsumenterna finns i städerna. För att kunna lyfta fram idéer behöver vi samarbeten av olika slag som kan leda till en bra och hållbar utveckling. För att strukturera idéer arbetas det på flera håll i länet på olika sätt med frågan, bland annat genom att ta fram lokala utvecklingsplaner. Andra arbetssätt är träffar som genomförs inom olika projekt och av olika aktörer.

NY.BY Kvinnors entreprenörskap på landsbygden

Som avslutning på projektet "NY.BY Kvinnors entreprenörskap på landsbygden" genomfördes en konferens för att diskutera erfarenheter och prata om möjligheter, drivkrafter och hinder för företagande. Caroline Murray Carlsson från Lustra lotsade deltagarna genom temat Kreativitet – utmana

dina tankemönster. Carolines tips för ökad kreativitet:

- bryt mönster
- skapa många idéer
- lär av varandra
- våga vara barnslig
- använd tankekartor

Hon hade också bra tips när man arbetar med tankekartor: smalna av tratten med en konkret frågeställning till exempel om frågan är "Hur ökar vi vår omsättning?" ändra formuleringen till det direkta "Hur säljer vi mer kaffe och kakor?" (eller vad det är man omsätter).

Hon inspirerade deltagarna med tankvärda exempel på hur man enkelt och konkret bär sig åt för att tänka utanför boxen. Kreativiteten flödade under arbetspassen med planering av kommunikation och marknadsföring. Kreativitet blandat med trygghet och gemenskap gav en mycket positiv atmosfär som deltagarna kommer att ha nytta av i fortsättningen.

Tankekartor är ett bra arbetsverktyg i den kreativa processen.

Aaahhh vad gott!

Leader Västra Småland bjöd in till en idé- och inspirationskväll i Bottnaryd för det nya matsverige. Många bottnarydsbor har idéer om hur man ska utveckla de lokala råvarorna, maten och turismen. Ibland är idéerna svåra att förverkliga utan rätt kontaktnät och ett visst ekonomiskt stöd. Efter en inledande genomgång av möjligheterna som står till buds inom leader och övriga delar av landsbygdsprogrammet, som Länsstyrelsen ansvarar för, kunde idéerna flöda fritt under rundabordsdiskussioner. Det är stimulerande att höra vad som är på gång – en del var nog också nyheter för bottnarydsborna själva! Den senare delen av kvällen ägnades åt att sortera upp idéerna och där så var möjligt hitta idéer med gemensamma nämnare. Det följdes av prak-

tiska råd och tips hur man går vidare: vilka man kan kontakta för att få stöd och hjälp och vilka företagsstöd som finns att söka inom landsbygdsprogrammet.

En fluga gör ingen sommar. En träff för att diskutera olika idéer räcker naturligtvis inte till för att säkra en hållbar utveckling, men det kan vara början till något nytt. Det finns det många exempel på i länet. I Bottnaryd var det flera som framförde att de inte kände till olika arrangemang som var på gång i bygden. Den informationen måste man bli bättre på! De bästa ambassadörerna är alltid de människor som bor i bygden.

Vad behöver du för att känna inspiration? Vad gör du av dina kreativa idéer? Hör gärna av dig med tips som du vill förmedla till alla som tror på en attraktiv landsbygd! ■

Våtmark Hofs gård, Värnamo

Regntunga moln drar över himlen när jag en decemberdag besöker Bengt Gustafsson på Hofs gård, en halvmil nordost om Värnamo. Tillsammans med sin bror Robert brukar Bengt den vackert belägna gården som omfattar 460 hektar jordbruks- och skogsmark. Gårdens huvudsakliga inriktning är spannmålsproduktion och vad skogen ger, men här finns även ett hundratal får.

Text: Leif Thörne, telefon 036-39 50 71, e-post leif.thorne@lansstyrelsen.se

Förutom arbetet på gården är Bengt verksam inom LRF Konsult och det var just konsultarbetet som gjorde Bengt uppmärksam på de många mindre kända stöd och ersättningar som finns inom lantbruket. Inom det som heter Utvald miljö i landsbygdsprogrammet finns en rad olika stöd och ersättningar som man som brukare kanske inte alltid är så uppmärksam på.

Från gården kan vi blicka ut över den drygt 3 hektar stora våtmark som nu breder ut sig i en naturlig svacka som genom tidigare dikning blivit åkermark. På ett drygt 1,5 hektar stort område på ömse sidor av det dike som avvattnar området har det alltid varit blött, vilket förde in Bengts tankar på att omvandla den svårbrukade åkermarken till våtmark istället. Våtmarken slutbesiktigades hösten 2011, men redan långt tidigare hade änder, tofsvipor och andra fåglar uppmärksammat det nya inslaget i landskapet och under

den gångna hösten har som mest ett 50-tal sångsvanar uppehållit sig i våtmarken.

Rent praktiskt tog det hela sin början sommaren 2009 när Bengt kontaktade Länsstyrelsens handläggare i våtmarksfrågor. Efter ett rådgivningsbesök skickades först en anmälan om vattenverksamhet enligt miljöbalken in till Länsstyrelsen. När Bengt fått klar-

Våtmarksläge augusti 2009.

Bengt Gustafsson vid sin nyanlagda våtmark, december 2011.

tecken påbörjades nästa fas i arbetet vilket innebar ansökan om miljöinvestering, projektering och kontakter med entreprenör. I det här fallet anlätades Söderqvist Gräv i Värnamo, som vintern 2010 rullade in med grävmaskin och bandschaktare. Så här i efterhand konstaterar Bengt att grävningsarbetet blev lite besvärligare än beräknat med förflyttningen av de blöta massorna. Eftersom vintern var snörik och det inte blev någon tjäle i marken fick en del massor läggas upp i högar för avvattnings, men nu har i stort sett alla uppgrävda massor planats ut på omgivande åkrar. Runt själva våtmarken finns en skyddszon som inte ska brukas. Slutresultatet har blivit bra och Bengt kan nu nöjd njuta av den nya utsikten.

På en fråga om vilka fler planer som finns för gården nämner Bengt att det sannolikt anläggs en fågelåker nära våtmarken och att funderingar finns att omvandla ytterligare ett område med blöt svårbrukad åker och betesmark till våtmark. ■

Mer information om våtmark

Är du intresserad av att diskutera våtmarksfrågor, ersättningsvillkor, stöd med mera är du välkommen att kontakta Leif Thörne, eller läsa mer på vår webbplats: www.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vatten-i-jordbruksmark/vatmarker-smavatten

Betesmarker under ständig förändring

Det har varit en händelserik tid för våra betesmarker från 2007 och framåt. Ingen kunde väl ana 2007 hur mycket problem betesmarkerna skulle komma att ställa till med ett par år senare.

Text: Emma Hultgren, telefon 036-39 51 92, e-post emma.hultgren@lansstyrelsen.se

När åtagandeperioden startade var den första utmaningen att hinna besöka alla nysökta marker med särskilda värden. Vi hade över sju tusen hektar att besöka men endast resurser till en tredjedel. Detta gjorde uppdraget väldigt tufft men vi redde ut det till sist. Vi är väldigt glada att vi fick en så hög anslutning, vilket också var väldigt bra inför det som komma skulle.

När det började talas om en ny betesmarksdefinition hade vi alla väldigt svårt att ta till oss detta. Den infördes till fullo 2009. Då bad vi er återigen att tänka till om det fortfarande kunde finnas värdefulla trädbärande marker som egentligen skulle ingå i särskilda värden och därmed ha rätt till ett högre trädantal. Det gjorde det också och vi fick ett stort antal nya ansökningar även detta år. Vi bedömer att det tack vare den höga anslutningen till särskilda värden har räddats många värdefulla träd och buskar i vårt län som annars hade rykt i huggningar för att leva upp till gårdsstödet krav.

I samband med den nya definitionen förändrades också hanteringen av

SAM-ansökan och åtagandet. Eftersom jordbruksblocken är inventerade och nu också ständigt under uppsikt i det som kallas ajourhållning görs det varje år en administrativ kontroll av ansökan innan utbetalningen av stöden. Om något block är mindre än vad man ansökt hanteras detta i kontrollen och stödbeloppet anpassas efter kontrollresultatet. Detta har inneburit mycket administrativa bekymmer och flaskhalsar i stödprocessen och har försvårat våra mål 2009 och 2010, att alla brukare ska få pengar i tid. Men samtidigt innebär det ett säkrare system eftersom risken för att för mycket pengar betalas ut har minskat otroligt mycket. Hur det än är så har det genom åren funnits med stora arealer som varit kraftigt igenväxta eller som inte använts till bete överhuvudtaget och att sådana marker försvinner ur stödsystemet är ingen större förlust.

Det som stökar till det för såväl lantbrukare som handläggare är att arealerna inte är stabila. Den vanligaste frågan jag fått när ni ringer är nog: Varför minskar ni hela tiden mina are-

aler? Det är en mycket berättigad fråga. Skälet är att man ständigt uppdaterar blocken, granskar dem på skärm eller fältbesöker dem. Sverige är skyldig att tillhandahålla korrekta blockarealer till jordbrukarna genom att systematiskt och kontinuerligt gå igenom arelerna. Betesmarker i Småland har alltid varit under ständig förändring. Det går snabbt att ändra en blockareal men den efterföljande handläggningen som sker därefter är mer problematisk. Vi har under våren 2011 gjort en omfattande granskning av alla åtaganden med särskilda värden eftersom det skett så många förändringar efter blockinventeringen. En del av dessa företag har även granskats i fält av oss under 2011 års fältsäsong.

Återkrav för miljöersättningar

Som tidigare nämnts i Förvetet pågår återkravsutredningar som ett resultat av blockinventeringen för fullt när det gäller gårdsstödet och det kommer även att ske för miljöersättningarna framöver. Mest kännbart kommer detta givetvis att bli när det gäller betesmarkerna där de största arealminskningarna har skett. Ännu har inte detta arbete kunnat inledas eftersom Jordbruksverket fortfarande inte har fastlagt rutinen för hur det ska hanteras. Därför vet vi inte i skrivandets stund när det blir aktuellt med dessa återkrav. Men troligtvis går det att börja med dessa i viss utsträckning under

våren. Återkrav blir aktuellt för mark som underkänts som betesmark men kan också gälla det vi kallar villkorsavvikelser. Villkorsavvikelser handlar i första hand om igenväxning som man funnit vid fältkontroll eller vid fältbesök av block med särskilda värden. När det gäller mark med särskilda värden ska inga återkrav göras om areal tagits bort vid inventeringen eftersom man fått arealuppgiften av Länsstyrelsen. Detta gäller naturligtvis inte om marken inte längre betas eller om man helt har struntat i att göra de åtgärder som står i åtagandeplanen. Om man på ett uppenbart sätt inte har skött sin mark så hävs åtagandet och man får betala tillbaka det man fått.

Sanktioner

I och med att våra jordbruksblock nu har gått igenom så grundligt så minskar givetvis risken för att råka ut för arealsanktioner som blir följden om ansökan skiljer sig alltför mycket från den areal som mätts upp. Men man kan inte vara säker på att kunna svära sig fri från sanktionsrisken för att man följer uppmätta arealer. Block som kan ha varit godkända ett par år tidigare men som nu inte längre är skötta kan till exempel mycket väl ge sanktioner. Vanligt är också att nya block som läggs till ansökan blir underkända. Man har röjt under vintern men kanske inte blivit klar med sitt stängsel och så blev det inte betat även om det kanske var tanken när ansökan kom in på våren. Tämigen ofta underkänns också marker där gräset inte riktigt hunnit kom-

ma igång efter huggningen. Ibland kan det ta ett par säsonger eller mer innan det blir bra. Tänk på att inte söka för mark som inte är klar ännu. Skulle så ändå vara fallet rätta då din ansökan så fort du märker att marken inte blir klar innevarande år.

Har du frågor om ersättningen?

Inom Betesmarker och slåtterängar finns olika möjligheter att komplettera sin ansökan. Till exempel går det att söka restaureringsstöd om man har något igenväxt naturbete eller slåtteräng man vill göra i ordning. Det finns er-

sättning för skogsbete att söka om man har marker med sådan tradition.

Det går att få ersättning för vad som kallas kompletterande insatser, till exempel för att hamla träd i betesmarker med särskilda värden eller slå med lie i sin äng.

Du kanske har frågor som gäller din åtagandeplan där det finns särskilda skötselvillkor som du ska leva upp till. När ansökningarna strömmade in 2007 hade vi tyvärr alltför få möjligheter att kontakta er innan vi kom ut till era marker. Av den anledningen

ser vi gärna att ni hör av er så kan vi hjälpa er.

Du är alltid välkommen att vända dig till oss med frågor om stödet för betesmarker och slätterängar. ■

Kontaktpersoner

Emma Hultgren	036-39 51 92
Lena Dahlström	036-39 52 11
Johanna Petersson	036-39 52 10
Peter Reneby	036-39 52 54
Maria Lindekull	036-39 52 77

Äldre tiders köksväxter

Det finns många trender i samhället som talar för en renässans för våra äldre sorter av köksväxter. Intresset för det ursprungliga och egenodlade har ökat, det skrivs en mängd artiklar och böcker om matlagning med bra och gärna nya slags råvaror och det finns en nyfikenhet för nya produkter som ökar vår valmöjlighet.

Text: Britta Lidberg, telefon 036-39 54 07, e-post britta.lidberg@lansstyrelsen.se

Det finns fortfarande många äldre sorter bevarade och någon som kan mycket om dessa är Agneta Börjeson från Röttle natur och kultur. Förutom erfarenhet och kunskap från egna trädgårdsodlingar och arbete i den ideella föreningen Sesam har hon även arbetat på Jordbruksverket med frågor kring

odlad mångfald och bevarande av äldre sorter. Agneta bjöds under hösten in att på fyra ställen runtom i länet berätta om äldre tiders kulturväxter; deras historia, vad som finns kvar, hur man jobbar för att bevara dessa sorter med mera.

Både mangold ...

Förädling

De sorter man började odla var de som var enkla att samla in och enkla att förvara. Genom kontinuerligt urval har man gynnat dessa och andra egenskaper som är positiva vid odling. Denna förädling har bland annat skapat dagens spannmål där kärnorna sitter kvar i axet även som mogna vilket gör att de går att tröska, hos deras vilda släktingar faller fröna istället till marken. På spelt, en vetesort som bli-

... och rödbeta är sorter av samma art, strandbetan.

vit populär igen, sitter skalet hårt på kärnan och spelt måste därför skalas innan malning, en egenskap som man förädlat bort i modernare vetesorter. Sorterna har med tiden blivit mer högvastande, friskare och tåligare vilket naturligtvis har varit positivt för livsmedelstillgången. Utvecklingen har samtidigt lett till att bland annat smak och bakegenskaper har försämrats eftersom dessa värden inte har prioriterats. De äldre sorterna hade även den

fördelen att de hade en stor variation och det var sällan som hela odlingen slogs ut om förhållandena blev dåliga ett år.

Bevarandearbete

Äldre sorter finns bevarade på olika håll. Många finns i privata trädgårdsodlingar och har gått i arv under lång tid. Ofta finns historier knutna till växterna och även kunskap om odling och tillagning av dem. Det finns även flera organisationer som håller på med bevarandearbete. Bland de ideella kan nämnas Sesam och Allkorn. SLU samordnar Programmet för odlad mångfald (POM) som bland annat jobbar med insamling och ökad användning av våra kulturväxter. I Alnarp finns NordGen som har en genbank med sorter från hela Norden. Inom regeringens satsning ”Sverige – det nya matlandet” har det dessutom startats ett projekt kallat ”Äldre köksväxter i odling och användning på nytt”. Syftet är att lyfta odling och användning av vår stora mångfald av köksväxter.

Fröodling

Utbudet hos de större fröföretagen styrs av marknadens efterfrågan och även om de ibland har äldre sorter kan man aldrig vara säker på att de finns kvar till nästa år. För att vara säker på att få frö från en sort man tycker om är det bästa att fröodla den själv. Detta har föreningen Sesam tagit fasta på. Föreningens medlemmar fröodlar äldre sorter och delar sedan med sig av

överskottet. Förutom fröer får man via föreningen även bland annat möjlighet att gå fröodlingskurser.

Det finns många saker att tänka på vid fröodling. Om det är en ett- eller tvåårig växt, hur tvååriga växter bör vinterförvaras och om det är en kors- eller självbefruktare med mera. Vad man kan fröodla beror bland annat på vad som odlas i omgivningarna. Har man rapsfält i närheten kan man till exempel inte fröodla kålrot eftersom de korsbefruktar varandra. Likaså kan man inte fröodla mangold, rödbeta och sockerbeta tillsammans, alla dessa är nämligen sorter av samma art, strandbetan, och blandar sig lätt med varandra.

För dig som vill veta mer erbjuds kurser i vår. Se faktaruta nedan. ■

Fröodling

För dig som är intresserad av att odla köksväxter för att ta frö kommer vi under våren starta upp kurser i just fröodling. Ledare för kurserna kommer Agneta Börjeson att vara. Håll utkik efter inbjudan med mer information i kommande nummer av Förvetet och på vår hemsida.

Kurser i "Praktisk byggnadsvård" planeras under våren

Kurserna vänder sig i första hand till dig som är gårdsägare med äldre ekonomibyggnader och uthus.

Text: Lennart Persson, telefon 036-39 50 69, e-post lennart.persson@lansstyrelsen.se

Vi kommer att ta upp:

- olika typer av tak och takbeläggningar "från torv till plåt".
- fönsterrenovering – köpa nytt eller renovera, glasa och kitta.
- timring – hur byter jag en rutten bottensyll eller en rutten del under fönstret.
- äldre modeller av beslag, gångjärn, isolering samt linoljefärger.

Vi har tänkt oss tre kursplatser i länet med en innekväll i mitten av mars och en eftermiddag-kväll utomhus på lämpligt ställe i april-maj.

Kurserna kommer att presenteras i ett adresserat utskick till de lantbrukare som har kundnummer. Vi kommer också att annonsera på vår webbplats, www.lansstyrelsen.se/jonkoping och i Kompassen, www.kompass.lrf.se.

Anmäl gärna intresse redan nu till Lennart Persson, telefon 036-39 50 69, e-post lennart.persson@lansstyrelsen.se. Kanske har du ett lämpligt ställe för något av kurstillfällena.

Frågor besvaras även av kursledaren Kjell Gustafsson, Ängagårdets Natur och Kultur, Växjö, 070-586 11 65. ■

Klimatsmart ger klirr i kassan – från globen till gården

Välkommen till Ekologiska Lantbrukarnas riksstämma 8-10 mars 2012. I år har Jönköpings län den stora äran att arrangera riksstämman för Ekologiska Lantbrukarna. Platsen är Tranås – en kommun med ovanligt hög andel ekologiskt odlad mark.

Text: Maria Dirke, Ekologiska lantbrukarna, telefon 0155 – 21 74 79, e-post maria.dirke@ekolantbruk.se

I år har Jönköpings län den stora äran att arrangera riksstämman för Ekologiska Lantbrukarna. Platsen är Tranås – en kommun med ovanligt hög andel ekologiskt odlad mark och med 11 ekologiska mjölkbönder. 37,4 procent av totala mjölkproduktionen i Tranås kommun är ekologisk, genomsnittlig siffra för hela landet är 11, 6 procent.

Stämman som kommer att hållas den 10 mars är öppen för alla medlemmar i Ekologiska Lantbrukarna.

Under festmiddagen den 9 mars kommer utmärkelsen "Årets ekologiska lantbrukare" traditionsenligt att delas ut.

Övriga dagar är öppna även för dig som inte är medlem i Ekologiska Lantbrukarna. Den 8 mars åker vi på studieresa i länet, och den 9 mars är en temadag på ämnet "Klimatsmart ger klirr i kassan – från globen till gården". Temadagen delas upp i två delar där vi inledningsvis blickar ut i ett globalt perspektiv för att senare på dagen se till hur man konkret på gårdsnivå kan arbeta för miljön, genom exempelvis

Foto: Smålandsbilder

besparing av diesel och el samt en småskalig energiproduktion. Vi vill visa på att klimatåtgärder inte bara ger miljöfördelar utan även kan vara lönsamt.

För mer information och utförligare program besök Ekologiska Lantbrukarnas webbplats, www.ekolantbruk.se eller kontakta Maria Dirke, telefon 070-999 91 60 eller Stefan Soleskog, telefon 070-227 45 99. ■

 **Ekologiska
Lantbrukarna**

Tävling

Vad föreställer bilden? Svara rätt och vinn en bok!

Vad föreställer bilden, och vad användes föremålet till? Föremålet är cirka 4 meter långt.

Skicka ditt svar till: Skicka ditt svar till Landsbygdsavdelningen, Länsstyrelsen, 551 86 Jönköping. Märk kuvertet ”Tävling”. Du kan även skicka e-post till anna.nilsson@lansstyrelsen.se (ange ”tävling” i ämnesraden) eller faxa till 036-16 29 14. Vi vill ha ditt svar senast den 7 mars.

Vinnaren får ”Stora boken om byggnadsvård” av Göran Gudmundsson. I boken kan man läsa om tradition, tidstypiska material och varför våra gamla hus egentligen ser ut som de gör. Här får man också recept på klassiska färger, tips på hur man målar, lagar kakelugnar, såpskurar golv och renoverar fönster - plus en mängd andra praktiska råd för den som själv vill pröva på.

SAM Internet

I år är det SAM Internet som gäller!

SAM Internet är Jordbruksverkets tjänst för att söka jordbruksstöd med hjälp av datorn. I år satsar Jordbruksverket och Länsstyrelsen på att få alla att söka sina jordbruksstöd via SAM Internet. Anledningen till detta är att det blir färre fel i de ansökningar som görs via SAM Internet. Färre fel i ansökningarna gör att fler lantbrukare kan få sina pengar vid det tidigaste utbetalningsdatumet.

Text: Maria Hovellius, telefon 036-39 54 33, e-post maria.hovellius@lansstyrelsen.se

Andra fördelar med SAM Internet är:

- Du sparar mycket tid eftersom du kan återanvända uppgifterna från år till år.
 - Du får hjälp att fylla i din ansökan med en tips-och hjälpfunktion.
 - Du kan fylla i SAM Internet när du själv har tid. Uppgifterna du fyller i sparas allt eftersom.
 - Risken för att du ska fylla i din ansökan på fel sätt minskar med de inbyggda automatiska kontrollerna.
 - Du kan alltid se aktuella uppgifter om din jordbruksmark i SAM Internet.
 - Du får en tydlig och bra översikt över din ansökan.
- sedan förra årets ansökan, så ritar SAM Internet skiftet enligt de senaste blockgränserna.
 - Du kan se i kartan om Jordbruksverket eller Länsstyrelsen har ändrat några av dina block. I rapporten ”Ändrade block” kan du även se vilket datum ändringen gjordes.
 - All mark som ger rätt till gårdsstöd ska finnas med i SAM Internet även om du inte söker gårdsstöd för den.
 - Du kan förlänga åtagande för miljöersättningar som gäller till och med 2012. Du kan dock förlänga dem längst till och med 2013.

I år är det inte så många nyheter i SAM Internet. Däremot har Jordbruksverket jobbat hårt för att SAM Internet ska vara både säkrare och stabila. Några saker som har förbättrats eller förändrats i SAM Internet i år är:

- När du auto-ritar ett skifte på ett block där gränserna har ändrats

Från Jordbruksverket har du fått ett utskick som bland annat innehåller ditt lösenord till SAM Internet. Gå till www.jordbruksverket.se/saminternet och använd detta lösenord för att logga in i SAM Internet. Du kan även välja att logga in med hjälp av e-legitimation. mer information om e-legitimation finns på webbadressen, www.e-legitimation.se. Då behöver du inte

skriva ut Underskrift-sidan och skicka in den till Länsstyrelsen, utan du skriver under din ansökan direkt på nätet. De som använder e-legitimation får även tillgång till Mina Sidor på www.jordbruksverket.se. På Mina Sidor kan du t ex föra över stödrätter eller hitta information om dina ansökningar och

utbetalningar.

När du har loggat in i SAM Internet kan du börja fylla i din ansökan. Tänk på att din ansökan måste skickas in senast den 29 mars 2012!

Lycka till med din ansökan! ■

Det finns hjälp att få när du ska göra din ansökan i SAM Internet

Att söka via SAM Internet är inte svårt, men ibland kan det vara skönt att få lite hjälp. För att så många som möjligt ska få hjälp utökar vi i år våra insatser. Självklart är alla aktiviteter kostnadsfria att delta på.

Text: Maria Hovellius, telefon 036-39 54 33, e-post maria.hovellius@lansstyrelsen.se

Utbildningar

Våra utbildningar riktar sig främst till dig som aldrig tidigare har gjort din ansökan i SAM Internet. Kurserna består av en allmän genomgång om hur man söker i SAM Internet. Varje deltagare kommer även att få jobba med sin egen ansökan. Glöm därför inte att ta med dig ditt lösenord till utbildningen! Vid kursens slut brukar de flesta kunna skicka in sin ansökan. Om du inte är så datorvan, får du gärna ta med dig en släkting eller vän som är mer van vid datorer.

Kurstillfällen

Länsstyrelsen, Jönköping

Torsdagen den 16 februari
klockan 13.00-16.00
klockan 18.00-21.00

Tisdagen den 21 februari
klockan 13.00-16.00
klockan 18.00-21.00

Onsdagen den 22 februari
klockan 13.00-16.00
klockan 18.00-21.00

Torsdagen den 15 mars
klockan 13.00-16.00
klockan 18.00-21.00

Torsdagen den 22 mars
klockan 13.00-16.00
klockan 18.00-21.00

Vetlanda, Avena Lärcentrum

Torsdagen den 1 mars
klockan 13.00-16.00
klockan 18.00-21.00

Värnamo, Lärcentrum

Tisdagen den 28 februari
klockan 13.00-16.00
klockan 17.00-19.00

Eksjö, Kommunhuset

Tisdagen den 6 mars
klockan 13.00-16.00
klockan 18.00-21.00

Datorstuga

Länsstyrelsen erbjuder de lantbrukare som inte har en dator eller tillgång till Internet, att komma till oss på Länsstyrelsen och göra sin ansökan i vår datorstuga. Datorstugan har öppet klockan 9-12 och 13-16 varje vardag från och med den 27 februari fram till och med sista ansökningsdag. Under dessa tider finns personal från Länsstyrelsen på plats för att hjälpa dig med dina frågor om SAM Internet.

Anmälan

Både på kurserna och i datorstugan är antalet platser begränsat. Därför är anmälan ett krav. Det är först till kvarn som gäller, så passa på att anmäla dig! För att anmäla dig ring 036-39 52 21.

OBS! Glöm inte att ta med dina inloggningsuppgifter!

Hjälptelefon

Har du frågor om hur du gör din ansökan i SAM Internet kan du ringa vår hjälptelefon på 036-39 52 70. Från och med den 12 mars kan du även få hjälp på kvällar och helger genom att ringa Länsstyrelsernas gemensamma jourtelefon på 036-15 60 60. ■

Mer information

Mer information om SAM Internet finns att ta del av på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se/saminternet

SAM Internet: Mina sidor

Nedan följer en beskrivning i hur du kan använda Jordbruksverkets Mina Sidor för att hjälpa dig i planeringen i ditt lantbruksföretag.

Text: Jenny Sundell, telefon 036-39 51 97, e-post jenny.sundell@lansstyrelsen.se

Gå in på jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se, och välj fliken ”Mina sidor”.

The screenshot shows the homepage of Jordbruksverket (The Swedish Board of Agriculture). The navigation bar includes links like Startsida, Möjligheter på landsbygden, Stöd, Miljö och klimat, Odling, Djur, Handel, Tillsyn, Djurhälsopersonal, and Konsument. The 'Mina sidor' button is highlighted in the navigation bar. Below the navigation bar, there are sections for 'Vad har 15 år i EU betytt?' (What has 15 years in the EU meant?), 'Kundtjänst informerar' (Customer service informs), 'Mest efterfrågat' (Most requested), and 'Distriktsveterinärerna' (District veterinarians). The 'Mina sidor' section is visible on the right, showing a list of news items.

Jordbruksverket
Vi stärker den gröna sektorn för ett hållbart samhälle

Lättläst English/Deutsch

Skriv ditt sökord Sök

Startsida Möjligheter på landsbygden Stöd Miljö och klimat Odling Djur Handel Tillsyn Djurhälsopersonal Konsument

Självservice (e-tjänster) Rapporter, broschyrer och blanketter Mina sidor

Vad har 15 år i EU betytt?

Sverige har varit medlem i EU i 15 år. Vad har medlemskapet inneburit för utvecklingen inom jordbrukslivsmedels- och landsbygdsområdet? Sök svaren i Jordbruksverkets rapportserie.

1 2 3 4 5

Nyheter Remisser Jobba hos oss

30 december 2011
Tänk på våra sällskapsdjur under nyårsfirandet

29 december 2011
Förändringar i jordbruksstöden under 15 års EU-medlemskap

29 december 2011
Ännu fler får pengar till stängsel mot rovdjur

29 december 2011
Nya regler för resande hundar och katter

Fler nyheter

Kundtjänst informerar

Torsdagen den 5 januari stänger Jordbruksverket kl 12. Vi öppnar igen efter måndagen den 9 januari kl 8.

Om du flyttar får eller getter ska du rapportera till Jordbruksverket.

Mest efterfrågat

Hundregistret

Införsel av hundar och katter till Sverige 2012

Blanketten Anmälan - djurhållning

CDB Internet - registrera i nötkreatursregistret

Utbetalningsplan för jordbruksstöden

Nyhetsbrev om stöd till landsbygden

Distriktsveterinärerna

Ta del av statistiken

Läs våra författningar

Matlandet Sverige

Kontakta oss
Om Jordbruksverket

För medier
Följ oss i sociala medier

Nyhetsbrev och prenumerationer
Kurser och seminarier

Om webbplatsen
Om kakor (cookies)

Webbkarta
Svensk-engelsk ordlista A-Ö

Du loggar sedan in med din e-legitimation eller BanbkID. Med en e-legitimation kan du på ett säkert sätt legitimera dig på Internet. En e-legitimation är en personlig elektronisk ID som kan jämföras med en vanlig ID-handling, till exempel ID-kort eller körkort. Vill du meta mer gå in på www.e-legitimation.se.

Det här kan du göra på Mina Sidor

När du har loggat in med din e-legitimation får du se basinformation om din gård och dina stöd.

Min gård

Djur

Areal

Stödträter

Åtaganden

Mina utbetalningar

Mina ansökninär

Mina kunduppgifter

Hantera fullmakter

E-tjänster inom Mina sidor

Min gård

Djur
FÄR finns registrerade på
[MELLANGÄRDEN, SE07191](#)
NOTKREATUR finns registrerade på
[MELLANGÄRDEN, SE07191](#)

Areal
Åkermark 78,97 ha
Betesmark 14,1 ha

Stödträter
Totalt värde för dina stödträter är
€ 21 891,33
Du har stödträter som motsvarar
92,99 ha
[Detaljerad information om alla dina stödträter](#)

Åtaganden för miljösättningar och kompensationsbidrag
[Betesmarker och slåtterängar](#)
[Kompensationsbidrag](#)
[Vallodling](#)

Mina e-tjänster

Du saknar behörighet att använda e-tjänsterna.
[Alla e-tjänster](#)

Miljöhusesyen
[Är jag tillstånd- eller anmälningspliktig?](#)
[Jag vill beräkna spridningsarealer?](#)
[Vilken lagringskapacitet för gödsel behöver jag?](#)

Mer information
[Om djuren blir sjuka](#)
[Om orärs, insekter eller svamp i grödan](#)

Information om finansiering
[Vilka stöd kan jag söka?](#)
[Om stöd till landskapsvaden](#)
[Stöd för ekologisk produktion](#)

Kontakt
[Mina kundtjänst](#)
Ring kundtjänst: 0771-223 223

Uppgifterna som visas ovan är exempel som inte hör till någon särskild person.

> Min gård

Under fliken **Min gård** får du fram uppgifter:

- om dina djur och produktionsplatsnummer
- areal betesmark och åkermark i din SAM-ansökan
- information om dina miljösättningar och kompensationsbidrag
- En sammanställning av dina stödträter till exempel totalt antal i hektar, deras värde, om de är ägda eller hyrda osv.

Min gård

- Ojur
- Äreel
- Stödrätter
- Ätzaganden
- Mina utbetalningar
- Mina ansökningar
- Mina kunduppgifter
- Hantera fullmakter
- E-tjänster inom Mina sidor

Mina stödrätter

Totala värdet på dina stödrätter är € 6 924,67
Du har stödrätter som motsvarar 43,32 ha

Rader per sida

Typ av stödrätt	Region ¹	Antal (ha)	Totalt värde (€)
Vänst stödrätt	4	43,32	6 924,67

Vanlig stödrätt, 4

Stödrättsnummer	Senast använd	Ägd eller hyrd	Antal (ha)	Grundbelopp per stödrätt (€)	Tillägsbelopp per stödrätt (€)	Totalt värde per stödrätt (€)
000001794451	2008	Ägd	1,00	157,66	3,00	160,66
000001794452	2008	Ägd	0,98	154,51	2,94	157,45
000001794453-000001794492	2008	Ägd	40,00	157,66	3,00	160,66
000001794493	2008	Ägd	0,23	36,26	0,69	36,95
000001794494	2008	Ägd	1,00	126,02	3,00	129,02
000001794495	2007	Ägd	0,11	13,86	0,33	14,19

Kopieringsdatum 2009-09-06

[Hur ska jag förstå tabellen?](#)

Exemplet visar en sammanställning över stödrätterna och den tillhör ingen särskild person.

> Mina utbetalningar

Under fliken **Mina utbetalningar** kan du följa utbetalningar som är på gång. Där får du en sammanställning över alla utbetalningar. Du kan även få fram ditt årsbesked från Jordbruksverket kontrolluppgift under rubriken kontrolluppgift.

Min gård

- **Mina utbetalningar**
- Mina ansökningar
- Mina kunduppgifter
- Hantera fullmakter
- E-tjänster inom Mina sidor

Mina utbetalningar

Rader per sida

Utbetalningar	Beslutat belopp (kr)	Utbetalningsdatum	År
Gårdsstöd	149	01 februari 2008	2008
Miljöstödsbidrag	5 727	2008-12-29	2008
Skvudspriser	4 315	2008-12-29	2008
Gårdsstöd	307 007	2008-12-22	2008
Miljöstödsbidrag	10 779	2008-10-15	2008
Skvudspriser	8 015	2008-10-15	2008
1 2 3 4		Nästa sida >	

Gårdsstöd, 2006

Utbetalningsdatum
01 februari, se utbetalningsplan

Betalningsmottagare
JOHANSSON

Belopp (kr)
149,00

Mina e-tjänster

Du söker behörighet att använda e-tjänsterna.

[Alla e-tjänster](#)

Kontrolluppgift

Kontrolluppgiften finns tillgänglig från februari efter avslutat inkomår.

Mer information

[Hur ska jag förstå tabellen?](#)

[Kan jag sortera tabellen på annat sätt?](#)

[Varför är min summa av mina utbetalningar?](#)

[Varför är min kontrolluppgift 0,00?](#)

[Ska jag betala utbetalningar?](#)

[Var är mina pengar?](#)

I exemplet kan man se att nästa utbetalningstillfälle som är på 149 kr för en gammal gårdsstödsansökan. Utbetalningstillfället är inte fastställt ännu. Längst ned på sidan får du mer detaljerad information om utbetalningen. Här kan du även skriva ut Jordbruksverkets utbetalningsplan.

> Mina ansökningar

Under fliken **Mina ansökningar** kan du följa handläggningen av ansökningar från att ansökan kommer in till beslut. Här ser du bland annat datum när din SAM-ansökan har kommit in.

> Mina kunduppgifter

Under fliken **Mina kunduppgifter** ser du vilken adress och andra kontaktuppgifter Jordbruksverket har sparat på dig. Här kan du själv lätt ändra uppgifter kontonummer och/eller din adress.

> Hantera fullmakt

Under fliken **Hantera fullmakt** kan du själv lätt dela ut och ta bort fullmakt till någon annan i din familj eller till din konsult. Du kan själv välja vad fullmakten ska omfatta genom att bocka i alternativen. ■

Min glädd

Mina utbetalningar

Mina ansökningar

Mina kunduppgifter

Hantera fullmakter

E-tjänster inom Mina sidor

Hantera fullmakter

Innehavare av fullmakt
ELEG ELEGSSON465

Delat fullmakt

Ta bort fullmakten

ELEG ELEGSSON465

Ändra fullmaktens omfattning

Personnummer 19930322-2595	Giltig till och med 2009-12-31
Fullmakten omfattar	
☒ Allt	
☒ SAM Internet	☒ Visa ansökningar
☒ Anmäl och ändra federanläggning	☒ Visa utbetalningar
☒ CDS Internet	☒ Visa min glädd
☒ Flytt av gris, får och get	☒ Visa kunduppgifter
☒ Beställning av märkningsutrustning	☒ Ändra bankkonto
	☒ Ändra adressuppgifter

Mina e-tjänster

[Anmäl och ändra federanläggning](#)

[CDS Internet](#)

[Flytt av gris, får och get](#)

[Beställning av märkningsutrustning](#)

[Alla e-tjänster](#)

Mer information

[Så här delar jag ut fullmakt & nägon](#)

Kontakt

[Mjölja kundtjänst](#)

Ring kundtjänst: 0771-223 223

Exemplet visar en sammanställning över en fullmakt och tillhör ingen särskild person.

POSTENS GRUPPREKLAM TILL JORDBRUKARE

I år är det SAM Internet som gäller!

SAM Internet är Jordbruksverkets tjänst för att söka jordbruksstöd med hjälp av datorn. I år satsar Jordbruksverket och Länsstyrelsen på att få alla att söka sina jordbruksstöd via SAM Internet. Anledningen till detta är att det blir färre fel i de ansökningar som görs via SAM Internet. Färre fel i ansökningarna gör att fler lantbrukare kan få sina pengar vid det tidigaste utbetalningsdatumet.

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden